

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 0 - <1% HF

Revisjonsdato: 18.09.2015

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1 Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	STANDARD MED 0 - <1% HF
Produkt type	L05300 ANDRE LABORATORIEKJEMIKALIER
Utgave nummer	1.0

1.2 Identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Anvendelse	Metall- og plasmastandarer. Industriell og profesjonell bruk. Foreta en risikovurdering før bruk.
Anvendelser som frarådes	Begrenset til profesjonelle brukere. Produktet anbefales ikke for privat bruk.

1.3 Opplysning om leverandør av sikkerhetsdatabladet

Leverandør	Holger Hartmann AS Berghagan 3 NO-1405 Langhus Norge Telefon: +47 23 16 94 60 www.holgerhartmann.no post@holgerhartmann.no
E-post	
Ansvarlig	Holger Hartmann AS
Utarbeidet av	Sensor Chemcontrol AS
1.4 Nødtelefonnummer	Giftinformasjonen: +47 22 59 13 00.

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til 1272/2008EC	Acute Tox 4; H302+H312+H332: Akutt giftighet. Eye Irrit 2; H319: Alvorlig øyeirritasjon.
--	---

2.2 Merkningselementer

Piktogram

Varselord

Advarsel

Faresetninger

H332 Farlig ved innånding.
H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
H312 Farlig ved hudkontakt.
H302 Farlig ved svelging.

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 0 - <1% HF

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

Sikkerhetssetninger

Forebygging P261 Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P264 Vask eksponert hud grundig etter bruk.
P270 Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.
P271 Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.
P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.

Tiltak P301+P312 VED SVELGING: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.
P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann.
P304+P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter; Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre; Fortsett skyllingen.
P321 Særlig behandling, se informasjon på etiketten.
P330 Skyll munnen.
P337+P313 Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.
P362+P364 Alle tilsølte klær tas av, og vaskes før de brukes på nytt.

Disponering P501 Innhold/beholder leveres til godkjent mottaksstasjon for farlig avfall.

2.3 Andre farer

Kjemikaliet tilfredsstiller ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII.

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2 Blandinger

Ingrediens	Identifisering	Klassifisering	Note	Vekt-%
Hydrogenfluorid ... %	Ec/Nlp nr: 231-634-8 Cas nr: 7664-39-3 Index nr: 009-003-00-1	Acute Tox 1; H300+H310+H330 Skin Corr 1A; H314	B	0-0,99999

Tegnforklaring

Acute Tox 1: Akutt giftighet.
Acute Tox 2: Akutt giftighet.
Skin Corr 1A: Etsende for huden.
Forklaring til relevante faresetninger finnes i seksjon 16.

Ingredienskommentarer

Alle konsentrasjoner er oppgitt som vektprosent.
Klassifiseringen gjelder for hvert enkelt stoff, ikke for produktet.
Referanser i notene forholder seg til EU forskriften "REGULATION (EC) No 1272/2008 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 16 December 2008".

Note B: Noen stoffer (for eksempel syrer og baser) slippes ut i markedet som vannoppløsninger med forskjellige konsentrasjoner, og følgelig krever disse oppløsninger forskjellig klassifisering og merking da de ikke er like farlige. I stofflisten har oppføringer med note B en generell betegnelse av følgende type: "salpetersyre... %". I slike tilfeller skal leverandøren oppgi oppløsningens konsentrasjon i prosent på etiketten. Med mindre annet er oppgitt, antas det at konsentrasjonen er beregnet i vektprosent.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding

Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag. Frisk luft, varme og hvile, helst i bekvem halvsittende stilling. Hvis den skadede ikke puster, gi kunstig åndedrett. Sørg for frie luftveier.

Hudkontakt

Ta av tilsølte klær og sko. Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. Skyll umiddelbart med rikelig mengder rennende lunkent vann i 30-60 minutter. (Dersom Hexafluorine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege.

Øyekontakt

Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. Start skylling umiddelbart, ikke utsett start av skylling for å finne en spesifikk skyllevæske. Skyll også grundig under øyelokkene. Fjern eventuelle kontaktlinser. (Dersom Hexafluorine finnes på stedet, så bruk dette istedenfor vann.) Fortsett kontinuerlig skylling i 30 minutter.

Svelging

Kontakt lege. IKKE FREMKALL BREKNINGER. Gi straks et par glass melk eller vann. Gi 5-10 g

SIKKERHETSATABLAD

STANDARD MED 0 - <1% HF

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

4.2 De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede	kalsium brusetabletter (kalsiumlaktoglukonat og kalsiumkarbonat) peroralt. HF/flussyre trenger lett gjennom hud og muskler. Cellemembraner og nerver ødelegges raskt med celledød/nekrose som resultat. Eksponerte personer kan også få systemiske effekter som hjertearytmier og kramper.
4.3 Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig	Den skadede skal alltid til sykehus raskest mulig. Husk å ta med sikkerhetsdatablad og Giftinformasjonens skriv «Behandling av etseskader og systemiske effekter ved eksponering for hydrogenfluorid (flussyre og hydrogenfluoridgass)» til sykehuset.

5. BRANNSLOKINGSTILTAK

5.1 Slukningsmidler	Vanntåke, skum, CO2 og pulver.
Passende slukningsmidler	Unngå rettet vannstråle i slukningsarbeidet.
Uegne slukningsmidler	Syren kan medføre eksplosjons- og brannfare p.g.a. reaksjoner.
5.2 Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen	Bruk av åndedrettsbeskyttelse med frisklufttilførsel anbefales.
5.3 Råd til brannmannskaper	

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1 Personlige forsiktighetsregler, verneutstyr og nødrutiner	Bruk verneutstyr som beskrevet i seksjon 8.2 i sikkerhetsdatabladet. Beholdere med oppsamlet materiale skal merkes nøyte med korrekt innhold. Må ikke komme i kontakt med øyne, huden eller klær. Hold mennesker og dyr unna det forurensede området. Bruk egnede verneklær.
6.2 Forsiktighetsregler med hensyn til miljø	Hindre sølet i å nå vannveier, kloakk, kjellere eller trange rom. Produktet fortynnes raskt til ufarlige mengder.
6.3 Metoder og materialer for oppsamling og rensing	Absorberes med egnet materiale og samles opp. Leveres nærmeste mottakstasjon for destruering.
6.4 Henvisning til andre avsnitt	Se avsnitt 7 for informasjon om sikker håndtering. Se avsnitt 8 for informasjon om personlig verneutstyr. Se avsnitt 12 for informasjon om økologi. Se avsnitt 13 for informasjon om fjerning av avfall.

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1 Forsiktighetsregler for sikker håndtering	Bruk egnede verneklær. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Unngå kontakt med øynene, huden og klærne. Bruk egnede vernehansker. Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område. Håndteres i samsvar med god hygiene og sikkerhetspraksis. Brukerveiledningen skal følges for å oppnå sikker bruk og best mulig resultat.
7.2 Vilkår for sikker lagring, herunder uforenligheter	Oppbevares innelåst. Bør oppbevares stående og i originalemballasje.
7.3 Særlig(e) sluttanvendelse(r)	Metall- og plasmastandarer.

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1 Kontrollparametre

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Ref.	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Hydrogenfluorid ... %	231-634-8	7664-39-3	0,5		1,8	1,5	Norsk	H,E,S	2015

Anmerkning om tiltak- og grenseverdier	Norsk = Grenseverdier for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Hentet fra Forskrift om tiltaks- og grenseverdier. Anmerkning S: Korttidsverdi er en grenseverdi som ikke skal overskrides når eksponeringen midles over en gitt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter hvis ikke annen referanseperiode er oppgitt. Anmerkning E: EU har en veiledende grenseverdi for stoffet. Anmerkning H: Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden.
--	--

8.2 Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sunn fornuft og sikkerhetsregler skal alltid brukes ved allmenn omgang med kjemikalier. Sørg for at emballasjen er riktig merket for å forebygge uforutsett inntak eller feilaktig bruk. Sørg for god arbeidshygiene. Sørg for bruk av anbefalt verneutstyr og vernetøy. Sørg for tilstrekkelig utsug eller ventilasjon på arbeidsplassen. Unngå kontakt med øyne og hud.
Åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av damper må det brukes egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter BE (grå/gul) og partikkelfilter P2. Åndedrettsvern med gassfilter kan bare benyttes kombinert med gode rutiner for masketilpassning og

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 0 - <1% HF

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

	filterbytte. Den europeiske standardiseringskommiteens (CEN) standarder EN136, EN140 og EN405 angir åndedrettsvernsmasker, EN149 og EN143 angir filteranbefalinger.
Øyevern	Bruk godkjent øyevern. Øyevern skal være i henhold til standarden EN 166. Øyespylingsutstyr skal være tilgjengelig, helst også dusjmulighet.
Håndvern	Beskyttelseshansker av polykloropren eller butylgummi med med hansketykkelse over 0,7 mm i henhold til standard EN-374. Ved kontinuerlig kontakt: Hansker med gjennomtrengningstid over 480 minutter. Ved kortsiktig sprut/eksponering (inntill 30 minutter): Gjennomtrengningstid over 240 minutter. Hanskenes egnethet og gjennombruddstid vil variere avhengig av de spesifikke bruksforholdene. Undersøk og eventuelt erstatt slitte eller ødelagte hansker. Om kontakt med underarmene er sannsynlig, bruk hansker med mansjetter. Tynne hansker vil gi beskyttelse i kortere tid og bør vanligvis brukes bare én gang og deretter kastes. Tykkere hansker er nødvendig hvis det finnes mekanisk risiko med mulighet for oppskraping eller punktering.
Annet hudvern enn håndvern	Bruk egnede verneklær.
Annen informasjon	Det er god industriell hygieneprosedyre å unngå hudkontakt mest mulig. Unngå bruk av ringer, klokker e. l. som er egnet til å holde på produktet og derved forårsake hudreaksjoner. Beskyttelseskremer kan hjelpe til å beskytte utsatte hudområder, men kan ikke erstatte hansker. Fjern forurensete klær for å unngå hudkontakt. Etter vask av huden påføres fet hudkrem for å erstatte tapt hudfett. Hold god orden. Spesifikke hygienetiltak: Praktiser god personlig hygiene som vasking etter håndtering av produktet og før spising, drikking og/eller røyking. Vask regelmessig arbeidstøy og verneutstyr for å fjerne forurensninger. Kast tilsølt arbeidstøy og sko som ikke kan vaskes.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1 Opplysninger om fysiske og kjemiske egenskaper

Form	Væske.
Farge	Fargeløs.
Lukt	Stikkende
Luktterskel	n/a
pH (kons.)	n/a
Smeltepunkt/ frysepunkt	0 °C
Startkokepunkt og kokeområde	ca. 100 °C
Flammepunkt	n/a
Fordampingshastighet	n/a
Antennelighet (fast stoff, gass)	n/a
Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	n/a
Damptrykk	n/a
Damptetthet	n/a
Relativ tetthet	1
Løselighet(er)	n/a
Løselighet i vann	100% (Lett løselig)
Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann	n/a
Selvantenningsstemperatur	n/a
Nedbrytingstemperatur	n/a
Viskositet	n/a
Eksplosjonsegenskaper	n/a
Oksidasjonsegenskaper	n/a
9.2 Andre opplysninger	n/a

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Flussyre angriper glass og silikatholdige materialer. Reagerer også med lettmetaller under dannelse av hydrogen.
10.2 Kjemisk stabilitet	Stabil under normale forhold.
10.3 Mulighet for farlige reaksjoner	Hell aldri vann direkte i produktet - dette kan føre til kraftig reaksjon.

SIKKERHETS DATABLAD

STANDARD MED 0 - <1% HF

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

10.4 Forhold som skal unngås	Unngå høy temperatur, flammer, gnister og andre antenneskilder. Unngå kontakt med inkompatible materialer.
10.5 Uforenlige materialer	Unngå sterke oksiderende stoffer og alkalier.
10.6 Farlige nedbrytningsprodukter	Ved oppvarming til > 200°C dannes giftige dekomponeringsprodukter (halogenerte forbindelser).

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1 Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Farlig ved innånding. Farlig ved svelgning. Farlig ved hudkontakt. Flussyre virker ekstremt irriterende og etsende på slimhinner i svelg og luftveier. Konsentrerte løsninger og høye gasskonsentrasjoner medfører store smerter med eteseskader som er vanskelig å lege.
Hudetsing/ hudirritasjon	Inneholder stoff som kan taes opp gjennom huden.
Alvorlig øyeskade/ øyeirritasjon	Alvorlig irritasjon av øynene.
Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som allergifremkallende.
Skader på arvestoffet i kjønnceller	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som arvestoffskadende (mutagene).
Kreftfremkallende egenskaper	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som kreftfremkallende.
Reproduksjonstoksisitet	Ingen av kjemikaliene oppført i seksjon 3 er klassifisert som reproduksjonsskadelige.
STOT - enkelteksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
STOT - gjentatt eksponering	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Aspirasjonsfare	Basert på tilgjengelig data blir ikke kriteriene for klassifisering møtt.
Annen informasjon	Sannsynlig eksponeringsvei: Hudkontakt. Svelgning. Innånding av støv eller luftpartikler.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1 Giftighet	Ingen kjent økotoksikologisk effekt.
12.2 Persistens og nedbrytelighet	Ikke lett bionedbrytbar (uorganisk forbindelse).
12.3 Bioakkumuleringsevne	Ingen bioakkumulering er indikert. Det forventes ingen skadelige langtidseffekter på vannorganismer.
12.4 Mobilitet i jord	Produktet er oppløselig i vann. Produktet er flytende.
12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering	Kjemikaliet inneholder ikke PBT eller vPvB stoffer. Kjemikaliet tilfredsstiller ikke kriteriene for PBT eller vPvB i samsvar med REACH vedlegg XIII.
12.6 Andre skadevirkninger	n/a

13. DISPONERING

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupper	EAL: *06 01 03 hydrogenfluorid. Angivelse av EAL-koder er kun veiledende. Sjekk alltid avfallskoden med henblikk på den aktuelle tilstand produktet befinner seg i. De endelige avfallsgrupper og koder må bestemmes av sluttbruker basert på den faktiske bruken av produktet.
Emballasje	Forurenset emballasje skal behandles som rest-kjemikalier.
Annen informasjon	Tømming i omgivelsene må unngås. Produktet får ikke slippes ut i avløp, vassdrag, grunnvann eller i miljøet. Unngå hudkontakt.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1 FN-nummer	n/a
14.2 FN-forsendelsesnavn	n/a
14.3 Transportfareklasse(r)	
ADR/RID klasse	n/a
14.4 Emballasjegruppe	n/a
14.5 Miljøfarer	n/a
14.6 Særlige forsiktighetsregler ved bruk	Farlig ved innånding. Farlig ved hudkontakt. Farlig ved svelgning.

SIKKERHETSATABLAD

STANDARD MED 0 - <1% HF

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 18.09.2015

14.7 Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

n/a

15. OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser og særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for kjemikaliet

FOR-2012-06-16-622 Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).
Europaparlaments og rådsforordning (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006.
Kommisjonsforordning (EU) nr. 453/2010 av 20. mai 2010 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH) vedlegg II (Vedlegg II - "II").
ADR/RID Forskrift om landtransport av farlig gods 2015.
Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier).
ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.
Avfallsforskriften (miljøverndepartementet) - FOR 2004-06-01 nr 930: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall.
Kommisjonsforordning (EU) nr 944/2013 av 23 Mars 2015 (ATP6).
Ex-ECB databasen (<http://esis.jrc.ec.europa.eu/index.php?PGM=cla>).

15.2 Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Leverandøren har ikke gjennomført en vurdering av kjemikaliesikkerhet for stoffet eller stoffblandingen.

Annen informasjon

Klassifiseringen av dette produktet er gitt på grunnlag av de foreliggende opplysninger fra leverandøren.

16. ANDRE OPPLYSNINGER

Relevante fare og risiko setninger for hver ingrediens

H300 Dødelig ved svelging.
H310 Dødelig ved hudkontakt.
H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
H330 Dødelig ved innånding.

Henvisninger til viktig litteratur og spesielle datakilder

Sikkerhetsdatablad fra leverandøren.

Forkortelser i dokumentet

N/a - Ikke relevant eller kjent informasjon.
EAL - Den europeiske avfallslisten.
VPvB - Very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH).
PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.

Første gang utgitt

22.09.2015

Utskriftsdato

23.09.2015

Annen informasjon

Revidert og kvalitetssikret av:
Sensor Chemcontrol AS
Storgata 30
3611 Kongsberg
Norge
Tlf: 32 77 06 60
E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SIKKERHETSATABLAD i henhold til EU direktiv 1272/2008EC og 453/2010 ---